

Річний звіт директора про діяльність комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр № 2» Дніпровської міської ради за 2023 рік

Протягом 2023 року робота в комунальній установі «Інклюзивно-ресурсний центр № 2» Дніпровської міської ради (далі – установа) була спрямована на:

- проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної, та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб у разі встановлення у них особливих освітніх потреб;
- проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної, та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб з особливими освітніми потребами, які вимушені змінити своє місце проживання (перебування);
- участь у діяльності команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами; надання рекомендацій закладам освіти щодо розроблення індивідуальної програми розвитку осіб;
- консультування батьків, інших законних представників осіб з особливими освітніми потребами щодо особливостей розвитку їх дітей;
- надання інформації батькам (іншим законним представникам) осіб з особливими освітніми потребами, які переїхали на тимчасове місце проживання в межах України, про заклади освіти, в яких можна продовжити здобуття освіти та можливість отримання психологічної, соціальної та іншої допомоги;
- надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та інших послуг дітям раннього та дошкільного віку з особливими освітніми потребами, які не відвідують заклади дошкільної освіти, а також дітям, які здобувають освіту у формі педагогічного патронажу;
- надання консультативної, психологічної допомоги батькам, іншим законним представникам осіб з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку дітей та підвищення обізнаності щодо організації їх навчання і виховання;
- ведення обліку осіб, які звернулися до установи, шляхом формування їх електронного переліку в АС «ІРЦ»;
- участь у семінарах, тренінгах, майстер-класах для підвищення кваліфікації та фахової майстерності фахівців (консультантів).

Свою діяльність працівники установи провадять з урахуванням таких **принципів**, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання найкращих інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини, конфіденційність, доступність освітніх послуг з раннього віку.

Кадрове забезпечення установи. Відповідно до штатного розпису загальна кількість ставок установи становить 17,5 одиниць: 1 ставка директора: 15,5 ставок фахівців (консультантів) та 1 ставка прибиральника

службових приміщень. Фактично зайнятих ставок – 12,87; вакантних ставок: вчитель-дефектолог (сурдопедагог) – 0,5; вчитель-дефектолог (тифлопедагог) – 0,5; вчитель-дефектолог (олігофренопедагог) – 2,63; вчитель-логопед – 1 ставка. На даний момент триває пошук відповідних спеціалістів.

Згідно Річного плану роботи установи на 2023 рік були виділені наступні напрями діяльності:

1. Експертно-діагностична діяльність

Проведення комплексної оцінки, у тому числі повторної здійснювалось фахівцями (консультантами) за наступними напрямками: оцінка когнітивної сфери, оцінка емоційно-вольової сфери, оцінка освітньої діяльності, оцінка мовленнєвого розвитку, оцінка фізичного розвитку. За результатами оцінки були визначені потреби і надані рекомендації, у тому числі для фахівців, що надають корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги в закладі освіти.

Станом на 31.12.2023 року було проведено **611 комплексних оцінки**, з них для дітей:

- раннього віку (1-3 роки) – 85;
- віком 4-5 років – 229;
- віком 6-18 років – 293;
- ВПО – 51;
- асистент дитини призначений – 48.

2. Консультаційна та інформаційно-просвітницька робота в 2023 році направлена на:

- участь в командах психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, участь у розробленні їх індивідуальної програми розвитку;
- надання методичної допомоги щодо виконання та коригування індивідуальної програми розвитку осіб з особливими освітніми потребами, а також допомога у залученні додаткових спеціалістів для надання практичної консультаційної допомоги;
- надання рекомендацій щодо підтримки в освітньому процесі для дітей, які зазнали психологічної травми;
- взаємодія з педагогічними працівниками закладів освіти щодо виконання рекомендацій, зазначених у висновку про комплексну оцінку розвитку інклюзивно-ресурсного центру.

Згідно з Річним планом роботи протягом 2023 року фахівцями (консультантами) були висвітлені наступні теми:

- консультація для вчителів-реабілітологів на тему: «Масаж та вправи для дітей з варусною установкою стоп» (фахівець (консультант) Полікарова Л.Г., березень);
- офлайн-семінар для керівників закладів дошкільної освіти на тему «Законодавчі аспекти організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти – практичний підхід» (фахівець (консультант) Гречка-Максимова Л.Г., червень);

- співпраця з Центром професійного розвитку «Освітня траєкторія» ДМР: воркшоп для асистентів вчителів «Поради асистенту вчителя» (доповідачі: Шаліхман Є.В. з темою «Законодавчі аспекти інклюзивної освіти»; фахівець (консультант) Терентьєва А.М. з темою «Дитина з особливими освітніми потребами у нашому класі»; фахівець (консультант) Бернацька В.О. з темою «Основна документація асистента вчителя»; фахівець (консультант) Заріпова А.С. з темою «Особливості роботи вчителів закладів загальної середньої освіти з дітьми з дислексією», серпень);

- участь у практичному семінарі для заступників директорів закладів загальної середньої освіти, охоплених інклюзією «Дніпро. Безбар'єрність. Інклюзивне навчання» (доповідачі: Шаліхман Є.В. з темою «Розробка індивідуальних програм розвитку для осіб з особливими освітніми потребами за висновками інклюзивно-ресурсного центру»; фахівець (консультант) Гречка-Максимова Л.Г. з темою «Ефективна взаємодія з дітьми з аутизмом»; фахівець (консультант) Заріпова А.С. з темою «Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушенням функції мовлення. Дислексія та дисграфія. Ознаки та особливості», листопад).

У квітні-травні 2023 року були оновлені дані стосовно кількості закладів освіти, охоплених інклюзивним навчанням. Станом на 31.12.2023 року охоплені всі заклади дошкільної та загальної середньої освіти АНД (16 шкіл), Самарського (10 шкіл) та Індустріального (14 шкіл) районів міста Дніпро, в яких діти здобувають освіту за інклюзивною формою. Протягом 2023 року фахівці (консультанти) установи прийняли участь у засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу у **кількості 1025 засідань, з них:**

- ЗЗСО – 1003;
- ЗДО – 22.

3. Робота із сім'ями

Протягом 2023 року фахівцями (консультантами) установи було проведено **2048 консультацій** з батьками (законними представниками), діти яких проходили комплексну оцінку розвитку в інклюзивно-ресурсному центрі, ознайомлення з висновком про комплексну оцінку; **1329 консультацій** з батьками (законними представниками), діти яких відвідують корекційно-розвиткові заняття.

Тематика консультацій:

- консультування батьків (законних представників) особи з особливими освітніми потребами щодо особливостей її розвитку та організації роботи з дитиною вдома;
- надання психологічної допомоги батькам (законним представникам) осіб з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку їх дітей;
- надання інформації батькам (законним представникам) особи з особливими освітніми потребами, які переїхали на тимчасове місце проживання в межі міста, про заклади освіти, в яких можна продовжити здобуття освіти;

- надання індивідуальних рекомендацій батькам (законним представникам) з питань розвитку емоційно-вольової та когнітивної сфер, мовленнєвого та фізичного розвитку, а також корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Згідно з Річним планом роботи протягом 2023 року фахівцями (консультантами) були висвітлені наступні теми:

- добірка матеріалів з досвіду родинного виховання на тему: «Криза 3-х років: інструкція для батьків» (фахівець (консультант) Котовець О.В., січень);
- «Комплекс вправ при плоско-вальгусній деформації стоп» (фахівець (консультант) Полікарова Л.Г., березень);
- усний журнал «Поради фахівця» на тему: «Ехолоалія у дітей: види, симптоми, причини, корекція» (фахівець (консультант) Заріпова А.С., квітень);
- «Поради фахівця» на тему: «Артикуляційна гімнастика в домашніх умовах» (фахівець (консультант) Гречка-Максимова Л.Г., травень);
- поради батькам щодо розвитку психологічних пізнавальних процесів дітей дошкільного віку на тему: «Ігрові вправи на розвиток пам'яті, сприйняття, уваги, мислення» (фахівець (консультант) Бондаренко В.С., липень).

4. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами

Фахівцями (консультантами) установи протягом 2023 року проводились корекційно-розвиткові заняття для дітей з особливими освітніми потребами з корекції та розвитку психофізичних функцій (когнітивної та емоційно-вольової сфер), розвитку мовлення, корекції розвитку, заняття з лікувальної фізкультури.

Станом на 31.12.2023 року на базі установи корекційно-розвиткові послуги отримують 18 дітей з особливими освітніми потребами (дітям раннього та дошкільного віку, які не відвідують заклади дошкільної освіти; дітям, які здобувають освіту у формі педагогічного патронажу). Загалом з початку року корекційно-розвиткові послуги отримали 28 осіб з особливими освітніми потребами.

В період з 1 січня по 31 грудня 2023 року було **проведено 1147 корекційно-розвиткових занять.**

Також був успішно реалізований Проєкт «SMART-курс для майбутнього першокласника», що включав місячний курс підгрупових занять, спрямованих на формування готовності дітей з особливими освітніми потребами до навчання в школі (фахівець (консультант) Приходько К.О., травень).

5. Методична робота

З метою надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття освіти дітям з особливими освітніми потребами щодо особливостей їх розвитку, організації освітнього процесу та надання психолого-педагогічних і

корекційно-розвиткових послуг протягом 2023 року фахівцями (консультантами) були висвітлені наступні теми:

- онлайн-презентація для практичних психологів закладів загальної середньої освіти на тему: «Психологічний портрет дітей з особливими освітніми потребами», (фахівець (консультант) Терентьєва А.М., січень);
- презентація для вчителів-логопедів закладів загальної середньої освіти на тему «Нейровправи, як засіб профілактики та корекції дислексії та дисграфії у дітей молодшого шкільного віку», (фахівець (консультант) Заріпова А.С., лютий);
- проведений Тиждень психології (за планом фахівців (консультантів), квітень);
- педагогічна майстерня для асистентів вихователів, практичних психологів закладів дошкільної освіти на тему: «Сенсорний розвиток дітей раннього та дошкільного віку», (фахівець (консультант) Котовець О.В., червень);
- практикум для асистентів вихователів та вчителів-реабілітологів на тему: «Комплекс вправ при сколіозі у дітей», (фахівець (консультант) Полікарова Л.Г., листопад).
- доповнення банку методичних матеріалів на допомогу закладам, охоплених інклюзивним навчанням (нормативно-правова база, програми навчання, методичні матеріали для педагогів, поради для батьків).

6. Підвищення рівня кваліфікації та фахової майстерності

З метою вдосконалення свого професійного рівня, педагогічної майстерності, загальної культури протягом 2023 року фахівці (консультанти) установи систематично опрацьовували сучасну спеціальну літературу, науково-методичні посібники, монографії, тези з питань навчання дітей з особливими освітніми потребами; активно приймали участь у семінарах, тренінгах, майстер-класах, проходили курси підвищення кваліфікації на базі КЗВО «ДАНО» ДОР.

У грудні 2023 року усіма фахівцями (консультантами) установи були укладені професійні портфоліо, в яких відображена їхня професійна діяльність та напрацювання.

Два фахівці (консультанти) практичні психологи установи у серпні та листопаді 2023 року пройшли навчання з користування психодіагностичними методиками WISK-IV, Leiter-3, Conners-3, REP-3 та CASD (ДОМРЦ), у 2024 році очікується проходження іспиту на знання даних методик та отримання сертифікатів державного зразка, що в подальшому розширить спектр надаваних послуг установою.

7. Інформаційно-аналітична діяльність

В установі організовано постійне ведення документації згідно із затвердженою Номенклатурою справ.

Приділяється увага взаємодії із закладами охорони здоров'я, закладами соціального захисту, службою у правах дітей, громадськими об'єднаннями щодо виявлення та надання психолого-педагогічної допомоги особам з особливими освітніми потребами, починаючи з раннього віку, із залученням

відповідних фахівців; обміну практичним досвідом між фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів (міста, області), закладів спеціальної освіти з питань надання особам з особливими освітніми потребами психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

За сприяння Управління освіти Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради з метою висвітлення діяльності установи та ознайомлення зі специфікою роботи, поширення інформації та інформування громади протягом 2023 року були організовані наступні заходи:

- презентація діяльності установи та ознайомлення зі специфікою роботи для представників міста Миколаїв (за участі начальника Управління освіти Миколаївської міської ради Личко Г.О.) (травень);
- презентація діяльності установи та ознайомлення зі специфікою роботи для директорів закладів професійно-технічної освіти міста Дніпро (травень);
- презентація діяльності установи та ознайомлення зі специфікою роботи для уповноваженого Президента України з питань безбар'єрності Ломакіної Т.А. (листопад).

Також періодично здійснюється висвітлення роботи установи для громади в соціальній мережі Facebook та засобах масової інформації (співпраця з телеканалом «ДніпроTV» за сприяння Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради).

8. Укріплення матеріально-технічної бази

Враховуючи ситуацію в країні, питання безпеки та облаштування найпростіших укриттів закладів освіти та установ сьогодні є дуже актуальним. Тож у вересні-жовтні 2023 року для організації безпечного перебування в установі відвідувачів з бюджету міста було проведено ремонт підвального приміщення будівлі та приведено його в належний стан у відповідності з вимогами державних стандартів та норм для найпростіших укриттів: проведений ремонт стелі, стін, підлоги, встановлені вхідні металеві двері, зроблено освітлення – як основне, так і аварійне, встановлена вентиляція, пожежна сигналізація, система оповіщення у разі надзвичайних ситуацій, доступ до мережі Internet, облаштовані санвузли (в тому числі і для осіб з обмеженими фізичними можливостями), зроблені запаси води, є аптечка, шанцевий інструмент та засоби пожежогасіння (вогнегасники). У 2024 році очікується оснащення найпростішого укриття меблями та іншим необхідним приладдям.

Також у липні 2023 року був зроблений косметичний ремонт в коридорах установи: пофарбовані стіни, приведені в належний стан двері.

Всі працівники установи постійно працюють над удосконаленням і зміцненням матеріально-технічної бази, підтримують її у належному санітарно-технічному стані. Педагогічні працівники постійно поповнюють арсенал дидактичних ігор, стимульного матеріалу, приділяють увагу естетичному оформленню кабінетів. Протягом 2023 року оновлено програмне забезпечення до інформаційного роботу-терміналу, прийнято у якості благодійної допомоги ламінатор формату А3, за сприяння Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради замінено обладнання

«Світловий дощ» у сенсорній кімнаті та здійснено забезпечення засобами пожежогасіння.

Проблеми та труднощі, які виникали у роботі протягом 2023 року та можливі шляхи їх вирішення

Для здійснення професійної діяльності (роботи в системі АС «ІРЦ») та оптимізації робочого процесу фахівці (консультанти) установи потребують якісного комп'ютерного обладнання з підключенням до мережі Internet у кількості 6 штук.

Також будівля, в якій розташована установа, потребує ремонту фасаду та огороження парканом, так як систематично відбувається навмисне псування стін невідомими особами. Всі ці моменти систематично оговорюються із управлінням освіти та технічним відділом Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради.

Питання залишаються відкритими, так як їх вирішення потребує залучення значних фінансових ресурсів, тому їх реалізація можлива поступово шляхом залучення коштів державного та місцевого бюджетів, спонсорських коштів (за наявності такої можливості).

У наступному 2024 році необхідно продовжити роботу із:

- організації системного кваліфікованого супроводу осіб з особливими освітніми потребами, фахового супроводу інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами; консультування педагогів і батьків осіб з особливими освітніми потребами, вибору оптимальних форм, методів, прийомів навчання і виховання; проведення консультативної та інформаційно-просвітницької роботи з різноманітних та актуальних тем;

- впровадження в практику роботи установи сучасних технологій та методик для дітей з особливими освітніми потребами;

- зміцнення та вдосконалення методичної та матеріально-технічної бази шляхом залучення як бюджетних так і позабюджетних (спонсорських) коштів;

- забезпечення фахівців персональними комп'ютерами з відповідним програмовим забезпеченням;

- забезпечення повноцінного належного функціонування установи з урахуванням безпекової ситуації в місті та регіоні.

Директор комунальної установи
«Інклюзивно-ресурсний центр № 2»
Дніпровської міської ради

Євгенія ШАЛІХМАН